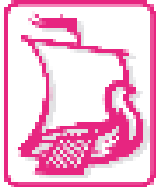

ЖУРНАЛ ВИЗНАНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ "СВІТОЧ ПРИБЛИДРОВІЯ"

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІСЯЧНИК

ВИХОДИТЬ 3 ЛИПНЯ 1991 р.

БОРИСТЕН

2023 рік

№09(382)

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ, ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ
ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЩОМІСЯЧНИК

Серед тих хто невтомно працює для розбудови української України добрий друг нашого видання пані Віра Боднарук. Голова Фундації імені Івана Багряного, голова Товариства української мови в США вона докладає багато зусиль для утвердження української культури в світі.

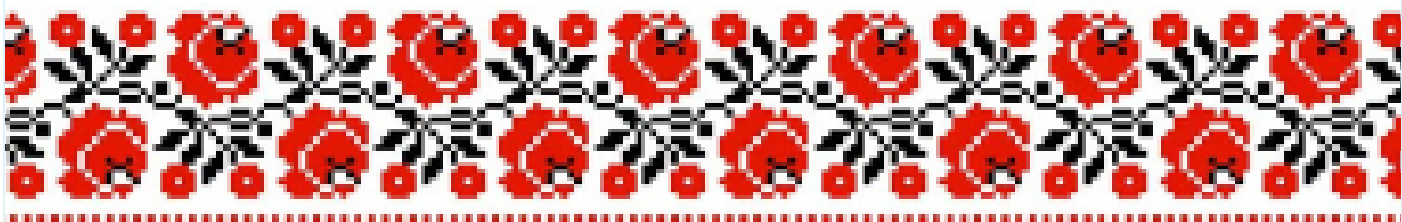
Окрім вдячності редакція «Бористену» також зичить невтомній українській патріотці подальшої наснаги, гарного самопочуття і довгих років життя!

“У всіх народів мова – це засіб спілкування, у нас це – фактор відчуження. Не інтелектуальне надбання століть, не код порозуміння, не першоелемент літератури, а з важкої руки Імперії ще й досі для багатьох – це ознака націоналізму, сепаратизму, причина конфліктів і моральних травм. Людина розмовляє рідною мовою, а на неї озирються...”

“Нації вмирають не від інфаркту, спочатку в них відбирають мову”

Ліна Костенко

«Бористен (Борисфен)» – незалежний і недержавний український науково-популярний щомісячник, який висвітлює наукові, культурні, соціальні, історичні події. Видавцем і засновником часопису є Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен“», голова правління письменник і видавець Фідель Сухоніс.

Видавець: Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен“», НТУ „Дніпровська політехніка”

Серія КВ, реєстр. номер 16084-4556 ПР. Рік видання двадцять перший. Постановою президії ВАК України від 9 квітня 2008 року за № 1-05/4 журнал внесено до переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватись основні результати дисертаційних робіт з історії, філології, політичних наук, мистецтва та культурології.

Редакція не завжди поділяє думку авторів і не несе відповідальності за недостовірність опублікованих даних. Редакція не несе відповідальності перед авторами і/або третіми особами і організаціями за можливу шкоду, нанесену публікацією статті. Редакція має право скоротити матеріал без згоди автора. Редакція сплачує гонорари тільки за матеріали, які замовлені авторами.

Адреса журналу «Бористен»: Адреса редакції
а/с № 791, 49008 м. Дніпро, Україна
Телефон: (050) 340 - 28 - 27
e-mail: fidelsukhonis@gmail.com

У США: Bahriany Foundation, Inc. 19669
Vil- la Rosa Loop, Fort Myers,
FL 33967, USA

З релігійних справ у США та Канаді: Mr. V.
Babanskyj, 74 Oakrige, Watchung, N.J.
07069, USA;

У Румунії : Ritco Virgil STR. 1 Decembrie 7.
Bloc 19 Sc B. Ap. 8 8885 Macin Jud. Tulcea
Ro- mania;

У Бразилії: Спільні плани Wira Selanski,
Rua General Glicer- io, 400 apt.701,
22245-120

Rio de Jameiro, RJ
Brazil, Telefax (00-55-21) 2556-5517

У Ізраїлі: Svitlana Glaz, Arie Rubin, 18V,
Lod, Israel

У Польщі: Juri Hawryluk, skr. poczt. 55, 17 –
100 Bielsk Podlaski, Polska

У США: Raisa Chejlyk.
4000 S. Biscayne Dr. #213
North Port, FL. 34287.

Електронні версії журналу borysten.com.ua

Долучайтесь до нас у соцмережі

[facebook.com/borysteninfo](https://www.facebook.com/borysteninfo)

Верстка/дизайн
журнал "CatArt"

Видавець

Папір офсетний.
Друк цифровий
Щомісячник,
наклад:
1500 примірників

Не стало Галини Андріївни Півняк. Людини, яка для багатьох була не лише вчителем у журналістській професії, а, найголовніше, ще й наставником у такій складній і відповідальній справі як життя. Глибоко інтелігентна по своїй природі, вона ненав'язливо сіяла зерна високої духовності навкруги, як могла прищеплювала молодим, і не лише, порядність, чесність, працьовитість. Позаочі я називав її «відмінницею», бо пані Галина не могла і не робила будь-яку працю аби з рук. А ще вона завжди випромінювала надію на краще для кожного: для колег, для родини.

Останніми роками ми мало спілкувалися. На завжди енергійну Галину Андріївну насідали літа, потім ковід, потім війна. Певен, що, знову ж таки, не один я жалкую, що не почув, як завжди, її цікаве і мудре слово, що не сказав їй щось значуще, тепле

та змістовне. Прикро усім, хто її знав. Але зрозуміло, що найбільший біль для рідних: дітей, онуків і такого відданого усе їхнє спільне життя чоловіка Геннадія Півняка. Колись я підготував коротенький допис про цю родину. А там, зокрема, були такі рядки:

«І що найбільше захоплює у шляхетно-піднесених особистісних стосунках цього подружжя. Кожен з них - це самодостатній світ зі своїми океанами та материками, кожен творить свою життєву і творчу ауру. Але, залишаючись глибоко особистісними, вони породжують цілий Всесвіт під назвою сім'я. Всесвіт, який, як і космічний, не має початку і кінця, який підносить їх до особливої людської краси - Краси вірності та кохання.»

Відхід у вічність Галини Андріївни лише підтвердив справедливність цих слів. Вона жила, як і любила - піднесено та щиро. Своє горе славетний освітянин і вчений сприйняв надзвичайно болюче, але гідно й з розумінням справжнього інтелектуала: «Все, чого я досяг у житті - завдяки Галині. Тому заради високої пам'яті про неї буду і надалі працювати, жити, творити». Нехай же у цей непростий час надвечір'я життя цієї мудрої людини вистачить у нього сил і наснаги саме так і вчинити. А там, у засвітах, про які ми знаємо і не знаємо, вірна дружина і друг Галина буде тішитися і радіти продовженню успішного поступу її «Півнячка» і славної родини.

Фідель Сухоніс

----- Зміст -----

Стор.1 Вічна пам'ять
Стор.2-4 ФЕСТИВАЛЬ
«ДНІПРО.ТЕАТР.УА»:
СЦЕНІЧНІ ВЕКТОРИ
ВОЄННОГО БУТТЯ
Стор.5 "Я українець - нехай
приїжджають в Україну"
Стор.6-7 Відгук на книгу
ЄВГЕНА БЕЗУСА «Талан
талановитих»
Стор.8 Адреси Доброти
Стор.9-11 Поетичний світ

Дмитра Лінартовича
Стор. 12-15 Калинова гілка
родинного дерева Грушецьких
Стор.16-17 Відійшла у
вічність Лариса Кий з дому
Лозинська
Стор.18 Видавнича
Діяльність «Просвіти»
Стор.19 Кросвод від
"Бористену"
Стор.20-26 Наша Церква

Долучайтесь до нас у
соцмережі

facebook.com/borysteninfo

Ще більше цікавої
та актуальної
інформації на
нашому сайті
borysten.com.ua

ФЕСТИВАЛЬ «ДНІПРО.ТЕАТР.ІА»: СЦЕНІЧНІ ВЕКТОРИ ВОЄННОГО БУТТЯ

Розвиток культури як головного елемента самобутності української нації є відправною точкою ідентифікації в буремному часі повномасштабної війни за право на саме існування нас у майбутньому. Театральне мистецтво є однією з цеглинок цієї самоідентифікації. Але усвідомлення проблем сучасної доби неможливе без заглиблення в історичний контекст. Тому пропонується широкому загалу стаття складається з двох частин. У першій подано короткий історичний огляд здобутків колективу Дніпровського національного академічного українського музично-драматичного театру імені Т.Г. Шевченка. Друга частина присвячена сьогоднішньому театру – фестивалю «Дніпро.Театр.ІА.». До речі, автором ідеї мистецького заходу стала колишня директорка Дніпровського телетеатру Ольга Волошина. Цього року фестиваль проводився вже втретє, вперше набувши державно-громадянського звучання.

Відкритий фестиваль сучасної української драматургії «Дніпро.Театр.ІА.» відбувається в єдиному на весь регіон театрі, який має високий статус національного. Це високе звання шевченківцям було присвоєне у 2018-му році з нагоди 100-річчя та за високі творчі досягнення. А незабаром Дніпровський національний академічний український музично-драматичний театр імені Т.Г. Шевченка відкриє вже 106-й театральний сезон.

Славною є історія цього театру, внесена в підручники та енциклопедії. У далекому 1918-му році в Києві був заснований Перший театр Української Радянської Республіки

імені Шевченка. До нього входили актори Державного українського драматичного театру, корифеї Іван Замичковський, Іван Мар'яненко, Любов Гаккебуш, Григорій Маринич, Федір Левицький, Ганна Борисоглібська, Антон Хорошун, а також актори «Молодого театру» Гнат Юра, Володимир Василько, Петро Самойленко. На чолі колективу стояв режисер Олександр Загаров, а літературною частиною театру завідував молодий поет Павло Тичина. Знаковими постановками цього театру були класичні твори української літератури: «Гайдамаки» Тараса Шевченка, «Украдене щастя» Івана Франка, «Не судилось» Михайла Старицького, «Упуці» Лесі Українки. Історія українського театру 20-х років ХХ ст. засвідчила дві основні течії в сценічному мистецтві: театр відтворення живої дійсності, соціальної та психологічної драми (Державний театр). Його спадкоємцем і став наш театр імені Т.Г. Шевченка. А «Молодий театр» Леся Курбаса засвідчив пошуки нової театральної умовності.

З 1927-го року Перший Державний театр України має постійну прописку у Дніпропетровську. Які б вітри історії не випробовували шевченківців на міцність, – пошук національних смислів буття, служіння українській культурі, повага до української мови були і є пріоритетними для діяльності митців. Вони завжди зберігали національну ідентичність, незважаючи на ідеологічні утиски тогочасної системи. Назавжди вписалися в історію українського театру та культурного руху Придніпров'я імена та творчі доробки народних артистів України

Антоня Хорошуна, Ілі Кобринського, Зінаїди Хрукалової, Костянтина Карпенка, Андрія Білгородського, Людмили Бондаренко, Андрія Верменича, Марата Стороженка, Володимира Шевченка, Лідії Кушкової... Приємно відзначити, що молоді актори, які нещодавно влилися в творчий колектив, відповідально продовжують традиції корифеїв.

Завжди шевченківський колектив стояв на варті національної культури й духовності. А сьогодні Дніпровський національний український музично-драматичний театр імені Т.Г. Шевченка став осередком волонтерського руху, з перших днів російсько-української війни демонструючи активну громадянську та мистецьку позицію. Так, актори проводять активну концертну діяльність у прифронтових зонах. Митці виступали, починаючи з 2014-го року, в Авдіївці, Кураховому,

Мар'їнці, у військових частинах, шпиталях, в обласній клінічній лікарні імені І.Мечникова. Колектив театру провів у 2022-23 роках 61 благодійний концерт під назвою «З Україною в серці» для військових, переселенців та їхніх дітей. Було показано 24 благодійні вистави, концерти для дітей внутрішньо переміщених осіб у Дніпрі та Дніпропетровській області. На базі Дніпровського національного українського театру імені Т.Г. Шевченка і на виїзді було проведено 56 урочистих заходів. Для потреб переселенців було передано 1,7 тонн одягу, продуктів дитячого харчування. З перших днів війни театр став центром гуманітарної допомоги переселенцям, час гастролей у Литві (жовтень 2022 року, м. Каунас), виступаючи перед українськими переселенцями, стверджуючи гуманістичні ідеали української нації. «Театр у хроніках війни» – так можна окреслити основну тему фестивалю. На Придніпров'я з 15 до 20 серпня 2023 року завітали представники театральної спільноти Луганська, Харкова, Запоріжжя, Маріуполя.

Шевченківці на правах господарів фестивалю відкривали цей культурний захід прем'єрною виставою «Край». У ній був задіяний весь молодіжний склад трупи, оркестр та балет театру. Режисером-постановником цього патріотичного сценічно-музичного дійства виступив Євген Карнаух. Дніпровські митці представили на суд глядачів ще одну роботу «З вірою і надією» у постановці засл. арт. України Оксани Петровської. До речі, вона була й виконавицею головної ролі. Ця щемлива історія про маму, яка чекає сина з полону вже сім років, не залишає глядача байдужими. Публіцистичність акторської манери, сповідальність, сила любові є визначальними у цій виставі. В інші дні фестивалю глядачі мали змогу познайомитись з театральними постановками інших прифронтових театрів, зокрема Луганського обласного академічного українського музично-драматичного театру, який приїхав до нашого міста з Сумщини

куди він був релокований у 2022 році. Луганчани представили на суд глядачів роботи «Іх там нет» та «Хто я?». Роботи митців були здійснені в сучасних жанрах сюрреалістичного абсурду, що органічно інтерпретує сьогодення (режисер – засл. арт. України Максим Булгаков).

На сцені фестивалю сучасної української драматургії «Дніпро. Театр.ЦА» презентували свій доробок і митці зі Слобожанщини – вистави «Академія сміху» та «О, цей чудовий світ!». Ці роботи цікаві тим, що актори Харківського академічного драматичного театру продемонстрували всю палітру комічного: від гротеску до іронії. Воєнне сьогодення постало в переконливій сценічній дії у блискучій інтерпретації харківської театральної школи.

Вистави запорізьких театрів представлені драмою «Ісіда в Таврії», яка відбулася 18 серпня на малій сцені, у виконанні служителів Мельпомени з академічного обласного театру юного глядача. П'єсу презентувала іменита авторка, двічі лауреатка Всеукраїнського письменницького конкурсу «Коронація слова» Наталія Ігнат'єва. Головну роль Ісіди-

волонтерки виконала талановита актриса Олеся Плахоткіна. Два заключні дні фестивалю – 19 та 20 серпня – на сцені панували митці багатостраждального Донецького академічного обласного драматичного театру (м. Маріуполь), який нині релоковано до м. Ужгорода на Закарпатті. На суд глядачів було винесено дві постановки: виставу про життя й долю Василя Стуса – «Крик нації» та прем'єрну роботу «HAROSHIRU» за мотивами п'єси класика української драматургії Миколи Куліша «Мина Мазайло» (режисер-постановник Михайло Мельничук) (рис. 3). Принагідно зазначимо, що випускниця Дніпропетровського театрального коледжу, засл. арт. України Людмила Колосович нині виконує обов'язки директора-художнього керівника театру.

На нашу думку, робота колективу театру заслуговує на якнайширше оприлюднення серед поціновувачів мистецтва Мельпомени. Перегук поколінь, між якими відстань у століття, просто вражає. Акторам вдалося донести до глядача головну думку про первинність вічних цінностей патріотизму, любові та самоповаги над скороминущистю міщанського сьогодення, уособленням якого у п'єсі виступає «тьотя Мотя» з Курська.

Підводячи підсумок, зазначимо, що поціновувачі театрального мистецтва у спекотні серпневі дні неспокійного 2023 року, незважаючи на досить часте протяжне завивання повітряних сирен, отримали неабияку можливість стати учасниками вічного дійства на сцені Дніпровського національного академічного українського музично-драматичного театру імені Т.Г. Шевченка.

Фестиваль завершено! Хай живе фестиваль!

Валентина Галацька,
Микола Мироненко

“Актуально”

“Я українець – нехай приїжджають в Україну”

У червні 1963 року, шістдесят років тому, президент Джон Ф. Кеннеді відвідав Берлін, майже через два роки після того, як комуністи побудували Берлінську стіну, що відокремлювала Схід від Заходу. Він виголосив пам'ятну промову, в якій висловив солідарність з жителями Берліна. «Сьогодні у світі свободи найбільше пишуться «Ich bin ein Berliner» (Я берлінець)». Той мур був символом комуністичних репресій над поневоленим народом і надією на свободу в їхніх головах, яку представляв інший бік муру. На Схід ніхто не тікав.

Далі президент Кеннеді сказав: «І є деякі, хто каже, що в Європі та інших країнах ми можемо працювати з комуністами. Lass' sie nach Berlin kommen (Нехай приїжджають до Берліна)».

Ці знаменні слова підсумували мої думки минулого тижня, коли українці в усьому світі відзначали 32-у річницю проголошення відновлення незалежності України. Я дивився на достойників, гостей і загальних учасників цих урочистостей і зауважив, що, справді, принаймні того дня ми всі були українцями. Це справді було свято, але частково затьмарене поточними подіями, вшанування пам'яті понад ста тисяч сучасних українських героїв, у тому числі розстріляних мирних жителів, серед яких жінки та діти, все ще свято незламного українського духу.

Коли я чую про дипломатичні канали, щоб «забезпечити вихід» для росіян у поточній війні проти українців і українську незалежність, я глибоко обурююся, повертаючись до слів президента Кеннеді: «нехай вони прийдуть до Берліна (Україна)». Нехай прийдуть і побачать розруху, розбомблені націлені дитячі будинки, пологові будинки, лікарні та резиденції. Нехай тоді говорять про «роботу» з росіянами.

Деякі світові лідери не прислухалися до слів президента Кеннеді щодо сучасних проблем, зокрема російської агресії проти України. Декого, як-от прем'єр-міністра Угорщини чи маловідомих претендентів на пост президента від Республіканської партії в США, можна знехтувати через відсутність важливості. Однак лідер найбільшої церкви у світі став збентеженням для вірних та ієрархії цієї Церкви. Його останнє прославляння будівничих зла під назвою Російська імперія неможливо виправдати чи навіть пояснити. Це продукт невігластва або психозу. Тим не менш, його ідеологічну та

моральну, можливо, вікову дисфункцію необхідно вирішити. Оскільки в Церкві немає процесу імпічменту, а також її ієрархії зокрема, ті, хто кинув виклик Святому Духу, обравши його, не мають достатню відвагу. Має відбутися значне спонування до того, щоб він наслідував приклад свого попередника. Або нехай приїде в Україну, подивитись, що зробили його «друзі». Бог діє таємничими способами.

Президент Байден розчарував. Інакше як можна пояснити зраду України на саміті НАТО. Можливо, президент Байден вважає, що запрошення України до НАТО виключає переговори з Росією. Чесно кажучи, звідки і як можуть виникнути такі розмови. Володимир Путін є світовим ізгоєм з ордером на арешт від Міжнародного кримінального суду. Єдиний вихід – відновлення територіальної цілісності України, компенсація в сотні мільярдів і деколонізація Російської імперії. Без останнього наступна російська агресія – лише питання часу.

Чесно кажучи, президент Байден багато в чому зобов'язаний Україні, оскільки захоплення України Росією було прискорено через відсутність у колишнього начальника віце-президента Байдена зовнішньополітичних повноважень і його бездіяльність. Важливо також зазначити, що більшості поставок зброї Заходом в Україну передуює відмова, потім настає період, коли Америка виявляється неправа, і лише тоді надається військова підтримка, іноді завдяки переконливим зусиллям союзників Америки, які не мають військового досвіду. F-16 є яскравим прикладом того, як Голландія та Норвегія активізуються та діють там, де Америка не була лідером, а стала послідовником.

Після святкування, але напередодні ще однієї зими війни та розрухи, важливо зосередитися на боротьбі та кінцевій меті, а також на своїй ролі, навіть якщо вона допоміжна. Добро ніколи не примириться зі злом. Свобода не може йти на компроміс із репресіями. Ми повинні усвідомити, що собою представляє Російська імперія, і вирішити позбавити світ від цього лиха.

Аскольд Лозинський (США)
30 серпня 2023 р.

"Літературний світ"

Відгук на книгу ЄВГЕНА БЕЗУСА «Талан талановитих»

(Збірка повістей та оповідань – Кам'янське: Видавництво «Дружко», 2023. – 236 с.)

Українське село Троїцьке П'ятихатського району, а згодом і Мишури́н Ріг нашого, колишнього Верхньодніпровського району, дало світові не лише хліборобів, а й поетів та прозаїків. Ось так і Євген Безус, який в душі на все життя залишився сільською людиною:

*Косимо з батьком сіно...
Це тепер лиш слова, –
Роки летять нестримно,
Батька давно нема,
Та і в мого сина
Сива уже голова...*

Тому то і в його дев'яти книгах, які пропущені крізь призму серця і душі, все зігріто святим вогнем синівської любові. Це присутньо не тільки на кожній сторінці, а й у кожному реченні чи слові. Бо автор не мислить себе відірваним від рідного села, усвідомлює себе його живою клітинкою. Хоч доля повела його в широкі світи, вивела на іншу орбіту, що ніби не є дотичною із сільською глибинкою. Проте, духовну пуповину не змогли розірвати ні час, ні віддалі, ні успіхи в творчій письменницькій діяльності.

Не можна навчитись любити рідний край, кохану жінку, матір і зорі в безмежному небі. Це все дається від народження, з молоком матері. Це вищий дар Неба.

Євген Безус – це згусток живої енергії, напруга якої сягає високого вольтажу. Він швидко запалює всіх своєю внутрішньою силою. І співрозмовник вже впритул бачить, що автор готовий безкомпромісно відстоювати життєві ідеали, бачить блискучий політ його думки, обшир його ліричної поезії, незлий і влучний гумор.

Саме через гумор Євген Федорович, тобто Федір Кісточка (саме так зазначено у збірнику), відкриває перед читачами в гумористичному, інколи і в сатиричному, а часом драматично-трагічному ракурсі калейдоскоп доль і характерів людей різного соціального статусу, різної освіти та й різного менталітету упродовж десятиліть української історії – від періоду брежнєвського застою до нинішнього часу, обтяженого підступними намірами кацапів, а нині ще й підлою загарбницькою війною московії проти України.

Робить це спокійно й ненав'язливо. Його розповідь пливе, наче спокійна сільська річечка в заростях очерету. Наприклад, візьмемо повість «Рекордсмен-чаркодій» (стор. 163-188) зазначеного збірника.

В образі Мартина Охрімовича Загатного ми легко впізнаємо мишуринрільського славетного кукурудзоведа Марка Остаповича Озерного.

У дитинстві Євгенко Безус жив по-сусідськи з Озерним. Тому з іронією відкриває таємницю успіхів цього знаменитого кукурудзоведа. Одна тільки його фраза: «Єто всьо для меня Америка» відчиняла двері будь-яких вишів чи високих кабінетів, де прохання героя соціалістичної праці, депутата верховної ради совецької держави вмить виконувалися.

В повісті ви знайдете багато комічного, курйозного і цікавого із життя Марка Озерного.

Або візьмемо оповідання «Маця-культиватор» (стор. 81-93), де висвітлено суворе дотримання моральних принципів батьками у вихованні єдиної доньки Мані. Які ж курйозні випадки траплялися з тим хлопцем Троценком із сусіднього села! І довелося йому тікати від одруження на Мані аж на службу в армії замість іншого хлопця.

Багато інших комічних, але разом із тим і життєвих ситуацій, підмітило пильне око письменника Безуса. Та ще й змалювало щирою українською мовою різні вади та запальні вирази нашого середовища.

Проникаючи в глибини людської душі, автор намагається віднайти ту точку, де сходяться і розв'язуються протиріччя доль і самого життя.

Саме його матуся Катерина Антонівна, лагідно називала синочка «Сонечко моє золоте». Слово матері було для Євгена та його братів Валентина й Миколи святим.

Воно осявало синів великою любов'ю, як небо – глибокою, як земля – правічною. Саме мамине слово стало святим заповітом: не зрадити маминої мови, не зрадити Матері, не зрадити Україні.

І найважливішим, здається мені, для письменника Безуса протягом усього свого життя стало бажання не втратити чуття єдності, чуття свого роду, спільності своєї особистої долі.

Тож, натхнення Вам, шановний Євгене Федоровичу, і нових книжок –веселих та сумних, серйозних та пізнавальних і завжди глибоких, щирих, справжніх сучасних УКРАЇНСЬКИХ!

*Валентина Новодон,
керівник прес-центру
Верхньодніпровського
відокремленого підрозділу ВУТ
«Просвіта» імені Тараса Шевченка*

“Адреси доброти”

ШАНОВНІ ДОБРОДІІ!

В Україні лютує війна і навіть складно описати що ми нині переживаємо. Нам потрібно переломити ворога. Це важке завдання, це потребує часу й надлюдських зусиль. Але у нас немає альтернативи.

До глибини душі хвилює сьогодні допомога світового українства отчому краю в боротьбі з московськими нелюдами. Ось і друзі «Бористену» не стоять осторонь життєво важливої для нашої Вітчизни справи.

Багаторічний меценат **Василь Стан (Boston, MA.,)** в черговий раз відгукнувся фінансовим даром для боротьби з російськими людожерами. **Добродійка Лідія Брантон (Menifee, CA.,)** та родина **Василя і Ольги Карпенко (Monroe, MI.,)** зігрили своїм теплом наших захисників, зафундувавши на їх потреби продовольчі пачки. Довгих Вам років, дорогі заокеанські патріоти! Разом до перемоги!

Влас. Інформ.

«Сто рядків про книгу»

Поетичний світ Дмитра Лінартовича

Знайомлячись з поезіями Дмитра Лінартовича, мене весь час не покидало відчуття того, як не просто йти в літературу людям, які вже мають ім'я в культурі як такі. Це абсолютно стосується київського актора і декламатора, автора і виконавця власних музичних творів та «українського голосу» різноманітних англомовних відео. Адже чимало з тих людей, які візьмуть до рук цю першу поетичну книжкову ластівку вже зрілого митця, знають Дмитра Лінартовича у вищезазначених іпостасях. Ось і я, проглядаючи поезії, безперечно, талановитого виконавця, подумки думав: а який же ти поет? Чи здивуєш, чи зацікавиш як на сцені, чи зможеш викликати емоції у читача як у глядача та слухача?

Не буду далі інтригувати тих, хто знайомиться з цими рядками, а зазначу просто: Господь і батьки виявилися щедрими на таланти для Дмитра. Бо глибоко переконаний, що в нашу літературу прийшов ще один поет. Відкрив її двері не сором'язливим початківцем, а зрілим мужем. Між іншим, як і належить молодшому лейтенанту ЗСУ, який громив рашистів і в Соledарі, і на Херсонщині, і на Бахмутському напрямку.

Поезії Дмитра нелегкі для сприйняття. Це обумовлено, найперше, тематикою пропонованої збірки. Адже вона про російсько-українську війну. Лексика автора проста, гірка і щемлива у своїй нехитрій виразності.

Дмитро Лінартович –
актор театру та кіно, словоспів,
поет, виховник, воїн ЗСУ

Дмитро Лінартович

СЛОВОСПІВ

*..Ну от, закінчилась війна,
Зшивають тіло лікарі.
Застрік дарує медсестра,
Лежать на таці сухарі.*

Це рядки з вірша «Медсестра». Небагатослівно, скупість образів. Але могутня сила поезії постає на повну велич у цих рядках Лінартовича. Адже лише пару речень малюють картину багатопланову, емоційно насичену, багату на додаткову можливість фантазії для вдумливого читача.

Як відомо, справжнього майстра пера найперше відрізняє притаманний лише йому стиль, образність та техніка римування. Попри «молодий поетичний вік» Дмитру Лінартовичу сповна характерний саме його віршований голос.

*Життя після смерті?!...
Може воно і є...*

*Іван - механік у коловерті
Джгут на ходу передає.*

*Не поспішаю я на небеса...
Мені там нічого робити.
Мої розначливі слова:
«Я не бажаю у полоні гнити!»*

*Достобіса! Я не загину!
Буду жити на зло ворогам!
Гнати по полю без зупину,
Ще передам вітання батькам!*

Це рядки з його вірша «Втеча». Стверджую, що так би написав лише Дмитро Лінартович. І у тому додаткова цінність видання, з яким Ви нині можете ознайомитися.

Поезія покликана схвилювати душу і сформувати думку стислою формою і яскравим, часом неочікуваним образом і порівнянням. Більшість традиційно шукає для цього яскраві слова і метафори, гучні порівняння та естетично довершені паралелі. Як на мене, Дмитро Лінартович пішов іншим шляхом. Його слово просте, буденне, часом навіть бруталне. Але силою свого поетичного таланту він надає йому особливої значущості та смаку. Це як окраєць чорного житнього хліба, який може бути більш смачним і запашишим, ніж найвишуканіше тістечко.

У Дмитра Лінартовича є прізвисько Світ. А тепер, як на мене, він ще пропонує нам зазирнути у його поетичний світ. Світ притягальний у довершеності своєї щирості.

Фідель Сухоніс, шеф-редактор Всеукраїнського щомісячника «Бористен», голова Дніпропетровської обласної організації НСПУ

“Ексклюзив”

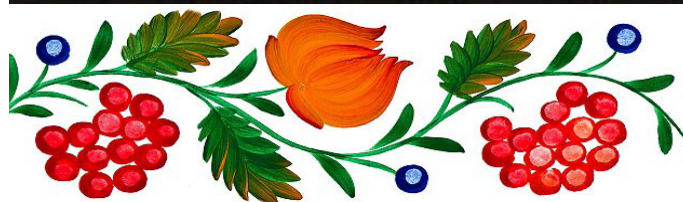
Калинова гілка родинного дерева Грушецьких

Цією публікацією «Бористен» завершує низку матеріалів, яку об'єднали українки з Америки.

Йдеться про сестер Марину, Орину та Калину з дому Грушецьких. В попередніх числах було вже вміщено дві публікації. І ось заключна яка розповідає про Калину Грушецьку-Ганновер. Сама по собі народилася назва цього допису з огляду на таке не типове ім'я героїні. Яку мету ми переслідували готуючи цикл подібних статей. Найперше не часто в журналістській практиці в центрі уваги зразу три сестри, три долі, три характери тощо. Позаяк роками наше видання розповідає про життя українців за межами рідного краю. І це ще один вагомий аргумент на користь таких публікацій. Окрім того, сестри які належать до дітей, так званої, «третьої хвилі» нашої еміграції не лише не втратили інтерес до материкової України, а й активно долучилися до праці заради збереження національної ідентичності. Ну, і ще про одне.

Принаймні, мене знайомство з Мариною, Орину та Калиною зайвий раз переконало, що де б не жила українська жінка – вона найкраща в світі!

Фідель Сухоніс, шеф-редактор щомісячника «Бористен»

Сухоніс: Калино, ваше ім'я рідкісне для материкової України. Що вже казати про США. В першу чергу я вбачаю в цьому велику духовну працю ваших батьків, які хотіли в усьому зберегти свою національну ідентичність. Наприклад, моє ім'я – яскравий приклад русифікації та радянзації

українців в СРСР. В “імперії зла”, як і зараз в Росії, з негідників робили героїв, а з покидьків – кумирів. І я щиро зізнаюся це було зроблено дуже вміло. Я не засуджую батьків, бо в час їхньої молодості, за “залізною завісою”, важко було зрозуміти, де правда, а де кривда.

І не тільки їм, а й більшості в Україні, кубинський диктатор Фідель Кастро був зразком для наслідування. Але найголовніше – яка історія Вашого, такого екзотичного і мелодійного, суто українського імені Калина?

Грушецька: За відповіддю на це питання я маю звернутися до моїх батьків, однак припускаю, що вони хотіли просто зберегти ритмічну тему для Орини та Марини і популяризувати ці давні українські імена. Я обожаю своє ім'я і дуже пишаюся ним. Мені пощастило, що я народилася останньою з трьох дівчат і відчуваю, що це доля. Як відомо, ягода калини дуже гірка на смак, але надзвичайно цілюща. Вона так само важлива для України, як білоголовий орел для США... або, принаймні, так я пояснювала значення свого імені американцям протягом багатьох-багатьох років. Як мені могло не сподобатися моє ім'я? Воно красиво звучить, значуще і є незабутнім символом ЛЮБОВІ, МАТЕРИНСТВА і ДУШІ НАЦІЇ. Я дуже серйозно ставлюся до значення цього слова, до честі і привілею носити ім'я Калина. Я знаю, що мені судилося допомогти українцям у дуже великій мірі.

Сухоніс: Ваші сестри, без перебільшення, надзвичайні. Кожна з них має в своєму житті щось особливе і значуще. Чи не могли б ви поділитися якимись секретами зі свого життя?

Грушецька: Так, мої сестри надзвичайні! Ми ж українки! Такі схожі, але такі різні. Однакові манери, пристрасть, драйв, любов до життя, культури та всього українського. Однак можу сказати, що я відчуваю себе незалежною від них у багатьох відношеннях, головним чином тому, що я жила в Україні довше, ніж вони обидві. Крім того, я єдина, хто планує повернутися в Україну назад після війни. Це не

добре і не погано, просто я відчуваю, що мені судилося це зробити і що моє життя склалося таким чином, що я можу це зробити. Мені сказали, що в іншому житті я була воїном, і я в це вірю. Я буду боротися за незалежність України та її подальше відродження всіма фібрами свого єства. Україна була моєю першою любов'ю і, можливо, останньою. Я помру щасливою, знаючи, що вона нарешті вийшла з-під влади імперії зла і є достатньо сильною і міцною в своїй основі, щоб ніколи більше не виникла загроза, подібна до цієї. Як бачите, я, можливо, наймолодша, але я вірю, що я найзапекліша сестра з усіх них.

Сухоніс: Наскільки я розумію, ви наймолодша з сестер. Такий "статус" у родині приносив Вам додаткові "бонуси"?

Грушецька: Ну, звичайно, приносив! Коли я була молодшою, мене обожнювали, пестили і піклувалися про мене. Сестри багато в чому оберігали мене і вчили поводитися у світі певним чином. Я була фізично крихтною і завжди виглядала молодшою за свій вік, тому мені пощастило, що мене обожнювали друзі, сім'я та громада. Потім одного дня, я підозрюю, що ближче до того часу, коли я поїхала до Києва в 1995 році, все змінилося, і я стала супер незалежною і більш рівною з усіма. Я стала в Києві професійним рекламистом і засновником багатонаціональної організації. Це був кінець будь-яких додаткових "бонусів", які я могла би мати.

Сухоніс: Те, що завжди викликало мою особисту повагу, серед іншого, в українцях у США – це шанобливе ставлення до історичної пам'яті свого народу. Деякі з них вже народилися на чужині, дехто навіть ніколи не бачив України в очі, а дехто взагалі покинули Батьківщину ще в

в дитинстві. Але повагу до свого минулого, до давніх дат ці люди зберігають протягом усього життя. Що спонукає Вас особисто сповідувати таку позицію?

Грушецька: Мої батьки-емігранти прищеплювали нам любов і відданість до України з самого нашого народження. Наше родинне життя і світський календар були глибоко зосереджені на всьому українському. Наша громада в Чикаго була тоді на першому місці, а вже потім був час для нашого "американського" життя. Другим пріоритетом, звичайно, була свобода і незалежність України. І точка. Ми ходили на мітинги, підписували петиції, зміцнювали діаспору, навчали аутсайдерів, долучалися до української культури та мови, щоб відчувати себе частиною своєї Батьківщини. Я завжди казала людям, які мене питали, що я українка... а не американка. Я зовсім не цінувала своє американське громадянство, доки не переїхала в Україну, щоб працювати повний робочий день в рекламі.

Сухоніс: Я глибоко переконаний, що ми не станемо повноцінною нацією доти, доки кожен наш герой не буде належно вшанований, доки ми не віддамо данину поваги і пам'яті всім тим, хто захищав нашу Батьківщину від поневолювачів звідусіль. Поки ми не усвідомимо, що немає забуття злочину, вчиненого над цілим народом, над цілою країною. Японці завжди носять в серці Хіросіму. Євреї віддають данину пам'яті жертвам їхнього голокосту. Наші втрати незрівнянно більші. Особливо зараз, коли від рук Москви щодня гинуть українці. Ваша думка з цього приводу?

Грушецька: Я погоджуюсь, що цей геноцид також "ніколи не повинен бути забутий", і він повинен і буде

мати таке ж значення і пам'ять, як і інші відомі трагедії. Адже калина - це метафора української незалежності та державності. Пісня "Ой у лузі червона калина" стала символом опору російській агресії, не перестаючи популяризуватися в соціальних мережах, і я сподіваюся, що ця хвилююча і пристрасна мелодія назавжди асоціюватиметься з нашою хоробрістю та історичною боротьбою за незалежність. Після 400 років агресії та злодіянь, я сподіваюся, що ніхто і ніколи більше не сплутає Україну з Росією. Після всього, через що ми пройшли.

Сухоніс: Я знаю, що українська діаспора в Америці небезпідставно розчарована так званою четвертою хвилею еміграції. Ці люди, як правило, абсолютно байдужі до потреб громади, їхнє завдання - якнайшвидше стати американцями чи канадцами. Ваші коментарі?

Грушецька: Сміливе, але важливе запитання. Так, значна частина усталеної американської діаспори приголомшена хвилею нових іммігрантів та біженців, які з радістю забувають своє українське походження і, безумовно, готові залишити позаду свою національну гордість, щоб пристосуватися... стати настільки американцями, наскільки це можливо, якнайшвидше. Це розбиває серце, але це наша реальність. У певному сенсі, я можу зрозуміти їхню точку зору і потребу вийти за рамки будь-яких минулих обмежень. Це все, що я можу сказати про це, оскільки це їхній вибір. Я вже давно перестала намагатися змінити людей. Розумніше просто підтримувати зв'язок з тими людьми, які вірять в ті ж цінності, що і ти, так можна досягти більшого. Скажу, що я сподіваюся, що навіть ті, хто приїхав сюди в першу чергу за грошима, хоча б

зараз виходять на підтримку мітингів і зборів коштів.

Сухоніс: Чому ви особисто берете активну участь у місцевому українському житті? На хліб насущний цим не заробиш...

Грушецька: Ну, насправді, я працюю... Я працюю неповний робочий день, як підрядник у World Relief, яка є однією з 8 національних, федерально затверджених, переселенських агенцій, як посол української громади, і неповний робочий день, як український медичний перекладач по телефону. Це не дуже прибуткова робота, але я щаслива, що проводжу свій день, допомагаючи єдиній і неповторній громаді, яку я ЛЮБЛЮ.

Сухоніс: Ваша найбільша мрія про Україну...

Грушецька: Повернутися, щоб захищати і відроджувати нашу культурну спадщину... просувати нашу унікальну і багату історію, звичаї, вірування, внесок і вплив на сучасний світ. Я дуже хочу бути частиною НОВОЇ ЕПОХИ України після війни і не тільки. Знову жити і процвітати серед мого народу і переживати його відродження, навіть у важкі часи. Бачити, як світ любить Україну так само, як я. У всій її прекрасній відвазі, любові, доброті, інноваціях та мудрості. #vsevideukraina

На світлині: Галина Степанівна Грушецька разом зі своїми доньками Мариною, Калиною і Ориною.

«Вічна пам'ять»

Відійшла у вічність Лариса Кий з дому Лозинська

Довгі роки редакція нашого щомісячника співпрацює із знаним в усьому світі лідером нашої західної діаспори Аскольдом Лозинським. Вже й не перелічити ті різноманітні проекти, деперетиналисянаші шляхи. А цього року невтомний український патріот став володарем Відзнаки імені Івана Багряного, яку заснувала редакція щомісячника «Бористен» та Фундація Івана Багряного (США). Як значиться у дипломі лавреата «За системні публікації в мас-медіа, зокрема, в щомісячнику «Бористен», які розкривають злочинну суть московського націонал-шовінізму».

І ось на початку цього річного спекотного вересня із Америки надійшла сумна звістка: не стало

Лариси Кий з дому Лозинської. Всі хто знайомий з добродієм Аскольдом усвідомлюють наскільки важка для нього як рідного брата така втрата. Адже трепетне ставлення до сім'ї так властиво родині Лозинських. Важко знайти слова втіхи у такому випадку для живих. Але бористенівці мають щире і правдиве слово подяки на адресу б.п. Лариси Кий-Лозинської. Ми вдячні їй не лише за добру і щиру вдачу, а й за той глибокий патріотизм, який дієво творив Україну по усіх світах. Вічна пам'ять!

Фідель Сухоніс, шеф-редактор журналу «Бористен»

У середу, 6 вересня 2023 о 12:30 пополудні перестало битись гаряче українське серце Лариси Кий з дому Лозинська. Важка недуга яка тривала понад два роки врешті упокоїла Ларисине тіло але не волю до життя. В ході цієї тяжкої недуги коли одна з медсестер спитала, що ти бажаєш найбільше у своєму житті, Лариса сказала, щоби мої внуки говорили українською мовою.

Лариса була іммігранткою до Америки. Вона приїхала коралем з Європи (Вона родилась у Мюнхені 17 березня 1950) разом з своїми батьками Марією з дому Сафян та Євгеном Лозинськими при кінці січня 1951 року. Американська преса схопила кохане усміхнене але з сльозою личко нової іммігрантки.

Лариса поєднала найкращі риси своїх батьків, мамин запал та татову розсудливість. Лариса бралась до своїх завдань запалом але з рівноважністю. Крім школи де вона відзначалась як учениця Лариса займалась народними танцями, класичною музикою на фортеп'яно (правда з меншим запалом), у молодечій організації Спілки української молоді, Українській студентській громаді у Нью Йорку, Союзі українських студентських товариств Америки (СУСТА). Рівночасно вона студіювала і здобула остаточно докторат з економіки на Колумбійському університеті у Нью Йорку. Ціле своє професійне життя вона відбула як професор економіки на різних університетах. У тому напрямі вона займалась не тільки навчанням але також постійною працею над собою та публікаціями.

Головна громадська праця зосереджувалась у трьох організаціях, Об'єднання жінок оборони чотирьох свобод України (ОЖОЧСУ), Український конгресовий комітет Америки(УККА) та довгі роки очолювала гуманітарну організацію Злучений українсько-американський допомоговий комітет (ЗУАДК).

ЗУАДК під її керівництвом значно поширив свою діяльність по цілому світу де жили українці зосереджуючись останнє на Україні. Ця праця годувала та приміщувала бідних, рятувала потерпілих та від 2014 року лікувала

воєнних ранених та інвалідів України.

Лариса була настільки громадське діяльною, що можна подумати що це лишало мало часу на особисте життя. Але цю ділянку Лариса ніколи не занедбувала. У 1974 році вона вийшла заміж за Мирослава Кия і вже три роки пізніше народився перший син Олекса, а згодом доня Лада і другий син Євген. Мабуть найбільшим успіхом її життя це те що її діти не тільки говорять українською мовою, але з запалом маминим ставляться до України, відвідуючи та допомагаючи їй. Як згадала Лариса медсестрі мабуть найбільшим її жалем передчасної смерті це, що вона не зможе так як її мама допомогти у вихованні своїх внуків на добрих і корисних українців.

Лариса була дуже доброю людиною з природи - дитиною, не влаштовувала бунту своїм батькам навіть з фортеп'яно, була дійсно старшою і мудрішою сестричкою для свого брата, вірною подругою життя Мирославові та взірцевою мамою і бабцею. Це не означає, що вона вона покірливою та слухняною. У неї були завжди принципи та ідеали які її випрямлювали. Коли вона не погоджувалась вона була відчутною і голосною.

Цінність людського життя можна міряти різними способами але християнське і українське життя зокрема можна вимірювати добрими ділами які залишають за собою слід. Лариса вже на небесах але слід її діяльності залишається і не тільки серед членів її родини, а також громади у якій вона виростала та працювала і фактично українського народу по цілі планеті. Цей шлях добрих діл залишається конкретно там де ці діла доходили до людей яким вона допомагала, а також символічно як приклад до наслідування.

Мабуть найкращий пам'ятник Ларисі стоять не на цвинтарі Святого Андрія у Південному Бавнд Бруці але у діяльності її дітей та друзів які згадуватимуть Ларису не тільки словом але і ділом. Вічна їй пам'ять!

7 вересня 2023 року
Аскольд Лозинський - брат

Видавнича Діяльність «Просвіти»

У неспокійний час війни України з Московією майже вся поміч діаспори йде на гуманітарну та медичну допомогу народів України. Але частину коштів, хоч і невелику, використовується на видавничу справу—на книжки, журнали, газети. Потреба на друковане слово в цей час є дуже потрібна і обласні «Просвіти» в Україні стараються хоч і невеликими накладками видавати книжки та збірники коротких творів для молоді та дорослих.

В Полтаві було видано у серії «Просвітницька книгозбірня» в 2022 році «Гетьман України Пилип Орлик» Людмили Шендрин та «Григорій Китастиї, автобіографія», а в 2023 році «У Нашій Хаті Радянського Союзу не було», спогади Миколи Кульчинського, голови обласної «Просвіти» Полтави.

Рівненська «Просвіта» видала «Із Глибини Просвітянського серця» (денники Рівненської «Просвіти» Євгенії Гладунової –Борейко) в 2021 р., а в 2023 р. «Проріст», Літературний альманах творчості молоді, та «Скарбничий Просвітянського Духу», присвячено 90-річчю Михайла Борейка, визначного просвітянина і громадського діяча

Рівненщини.

Херсонська «Просвіта» встигла видати перед ворожою навалою «Нариси з Історії Літературного Клубу «Еліні», 1987-2022 рр». Оксани Олексюк та «Громадський Співак і Громадський Діяч Іван Бурлана» Олега Олексюка. Авторам прийшлося лишати домівку і їхати на Захід України.

Буковинська Ластівка», літературно-просвітницький журнал, був заснований в 1922 р., а відновлений в 1993 р. Тут друкуються твори молодих письменників та статті про сучасних героїв. Історичну повість «Подвиги Лісового Хлопчика» Юрія Кушніра було видано в 2022 р. присвячену героям, полеглим за нежалежність України.

Івано-Франківська «Посвіта» видала «Під куполом неба твого, Україно» Ольги і Романа Бойчук. Це літературно-художнє видання поезій, прозових текстів і пісень для дітей і молоді на патріотичну тематику. Також було видано «Молитовник захисника України-«Мати Божа, змилуйся над Україною». Газета «Галицька Просвіта» виходить раз на тиждень.

Збірку поезій «Вічне Воскресіння» голови Самбірської «Просвіти» Олександри Сумарук було видано в 2022 році. В збірку увійшло 98 поезій, написані в різні роки. Велика частина збірки присвячена боротьбі України за незалежність.

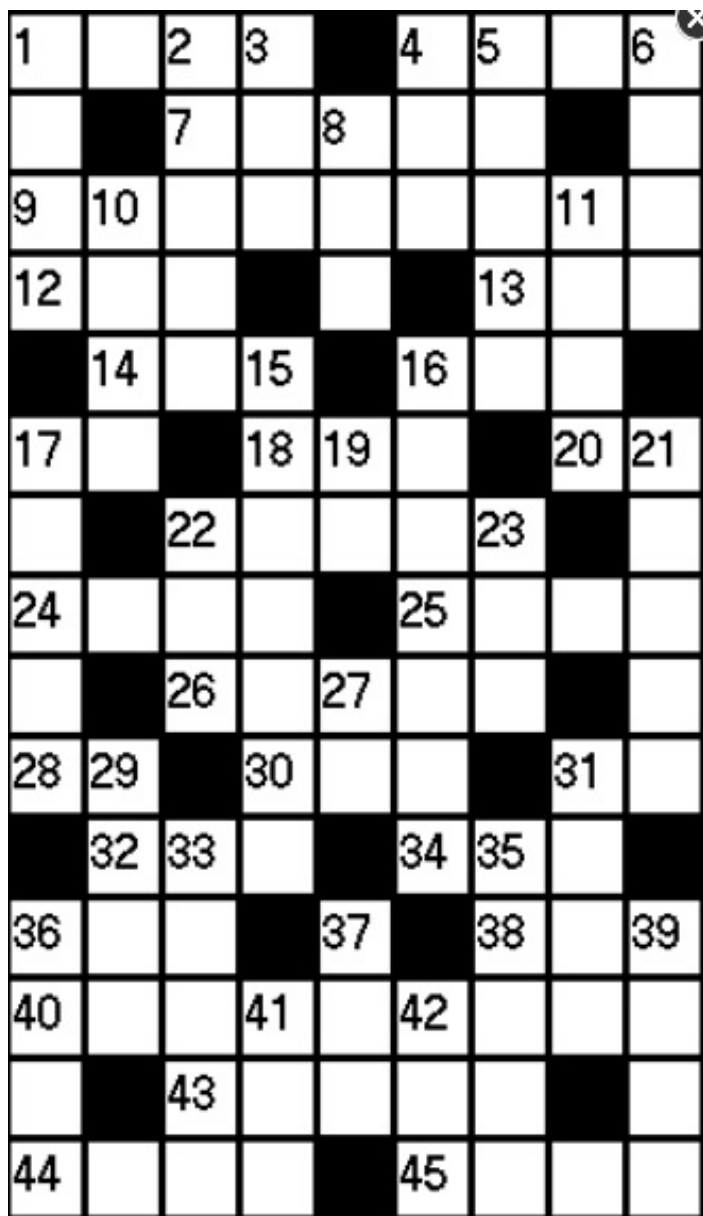
Крім фінансової помочі на видавничу діяльність «Просвіти» України, Товариство Української Мови (ТУМ) також допомагає журналам і газетам в Україні: журнал «Універсум», Львів, журнал «Бористен», м. Дніпро; газети «Світ-інфо», Чернігів та «Слово Просвіти», Київ.

Допомога на видавничу працю «Просвіти» в Україні була можлива через княжу допомогу від св.п. Мирослави Наливайко, св. п. Омеляна Мельника, Demus Foundation, Heritage Foundation, Selfreliance Foundation.

Велике Ім Спасибі!

Віра Боднарук, голова Товариства Української Мови

Кросвод від "Бористену"

За вертикаллю:

1. Річка у Франції, Бельгії і Нідерландах. 2. Скупчення плодів або квітів на одній гілці. 3. Ліга націй. 4. Електронна обчислювальна машина. 5. Інструмент скульптора. 6. Частина батальйону. 8. Правитель на Сході. 10. Річковий гризун. 11. Місто та муніципалітет у Франції, адміністративний центр регіону Пеї-де-ла-Луар та департаменту Атлантична Луара. 15. Дорогоцінний камінь. 16. Відмітна риса хапуги. 17. Чим є релігія для народу за Карлом Марксом?. 19. Первісна назва звука С в григоріанській сольмізації, яку пізніше замінив склад до. 21. Дикий осел. 22. Сторона предмета. 23. Чотирнадцята літера вірменської абетки. 27. Кормова надбудова судна. 29. По ньому ходять і їм голяться. 31. Велике безладне, неорганізовано скупчення людей; натовп. 33. Особина жіночої статі. 35. Ферзь у шахах. 36. Японська фірма електроніки. 37. Протиракетна оборона. 39. Запалення слизової оболонки вуха. 41. Година тисняви в метро. 42. Східний вітер

За горизонталлю:

1. Безхвоста мавпа родини макак. 4. Соціаліст-революціонер. 7. «Я, ...» – науково-фантастичний фільм 2004 року з Віллом Смітом у головній ролі. 9. Право тимчасового користування. 12. Найкращий відпочинок. 13. «Черв'як» з «Книги джунглів». 14. Жіночий шарф із пір'я. 16. Російська академія наук. 17. Легендарний праотець слов'ян, батько Кия, Щека й Хорива. 18. Річка північно-західної Франції, на території Нормандії в департаменті Мани. 20. ...-... (саме так, розм.). 22. Солодка картопля. 24. Права притока річки Ангара. 25. Центральний спортивний клуб армії. 26. Житлове приміщення на судні. 28. Міліметр. 30. Російська телекомпанія. 31. Перша частина складних слів, що відповідає слову юридичний. 32. Естонець (заст.). 34. Постіль, ліжко. 36. «Циганка ...». 38. «Предок» ЗІЛа. 40. Підричник репутації. 43. Ларьок. 44. Свійська тварина. 45. Президент США з 1909 по 1913 роки.

НАША ЦЕРКВА

Видаємля Блазословив Архієпископ і Митрополит Києва - Матері міст Руських,
Галицький, Патріарх всієї Руси - України, Свято-Успенський Києво-Печерський та
Почайвської Лаври Священноархіємандрит ФІЛАРЕТ

Релігійний додаток часопису "БОРИСТЕН" №25 (2023)

*Віра повинна спонукати за
мереживом життєвих подій
завжди бачити руку Божу, –
Митрополит Епіфаній*

Дорогі брати і сестри! Слава Ісусу Христу!

Цього недільного дня з Євангелія від Лукимичуєморозповідь про прокликання до апостольського служіння Симона-Петра, а також його товаришів у праці Якова та Іоана, синів Заведеевих. Симон, Яків та Іоан були рибалками на Генісаретському озері. Коли Господь Ісус Христос проповідував на березі цього озера, то послухати Його зібралось багато народу. Натовпи почав тиснути, тому Спаситель увійшов у один з рибальських човнів, який належав Симонові, і продовжив проповідь з нього.

На перший погляд, всі ці події можуть здаватися випадковістю або збігом обставин. Однак насправді для Симона і його товаришів-рибалок вони мали виняткове значення, бо цілком змінили їхнє життя. Замість лову риби Симон, Яків та Іоан стали «ловцями людей», тобто словом проповіді Євангелія Христового, ніби сіттю, надалі вилловлювали з моря життєвого тих, хто прагнув пізнання істини та спасіння.

Для Симона-Петра його навернення до апостольства було неочікуваним, але у Бога все передбачене і Господу все відоме. Знаючи і самого Петра, і його відкритість серця до пізнання істини, і його бажання, пізнавши істину – жити відповідно до неї; знаючи і про майбутнє зречення Петра, і про його ж майбутнє розкаяння, і про його працю в проповіді для навернення багатьох людей – Спаситель входить в човен рибальський. Сам же рибалка Симон не знає того, що з ним станеться, однак він погоджується допомогти Проповіднику, водночас слухаючи Його настанови.

Симон з товаришами перед цим всю ніч ловили рибу, але нічого не зловили. Христос, завершивши проповідь, неочікувано звертається до рибалки: вийди на глибину і закинь сіть. Симон хоча й дивується такому заклику, але, довіряючи, робить сказане Проповідником – і чудесно ловить так багато риби, що сіть не витримує. Разом з іншими Симон набирає у човни

стільки риби, що вони ледь не тонуть.

Чому Христос у такий незвичний спосіб відкриває серце Симона-Петра? Не через знамення з неба, не через зцілення хвороби, не через витлумачення складних для розуміння пророчих слів Писання, але через улов риби?

Мабуть, тому, що саме ловленням риби займався Симон і його товариші. Це була їхня щоденна праця, цим воли здобували собі та родинам на прожиття. І Спаситель звертається до них саме через ті обставини і справи, які були для майбутніх апостолів близькими і зрозумілими. В такий спосіб Христос наочно показує, що без Його допомоги праця людини може бути безплідною і марною. Але коли людина слухає слово Боже і виконує його, то здобуває значно більше, ніж може уявити і очікувати.

У цьому наверненні ми також бачимо приклад свободи волі й вибору, які Бог завжди залишає людині. Бо Симон міг би і не надати Проповіднику допомоги, пославшись на втому від нічної праці та на необхідність відпочити. Однак попри те й інше Симон допомагає Учителю, надаючи Йому для проповіді свій човен – і цим справою засвідчує своє власне бажання послужити добру та істині. Він виявляє добру волю у малій нібито справі – і за це отримує великий дар.

Коли Господь кличе Симона закинути сіті – тут теж Він дає майбутньому апостолу можливість виявити свою волю. Адже людський досвід підказує рибалці, що порада така – пуста і недоречна. Якщо протягом цілої ночі він з товаришами нічого не вловили, то тим більше марно очікувати улову зараз. Однак між довірою до власного досвіду і власної думки та довірою до Учителя, до Проповідника слова Божого – Симон обирає останнє.

Христос звершує чудо, улов риби виявляється надзвичайним, але сталося це чудо тому, що перед цим Симон повірив слову Спасителя тоді, коли весь його людський життєвий досвід таку довіру заперечував.

І третій важливий аспект має згадувана нині в Євангелії подія: вона свідчить про милість Божу до грішників, які каються. Коли Симон через чудо усвідомлює, що в його човні зараз є Угодник Божий, Людина Свята, Пророк – то він лякається. Лякається не присутності Спасителя, але згадує про свої власні гріхи та усвідомлює, що за них гідний осудження. Звершивши чудо, Христос дає Симонові знову свободу обрати, як діяти. Бо інша людина на місці Симона можливо би й подумала: мабуть, я обраний і особливий, якщо до мого човна увійшов Пророк і Чудотворець, мабуть, своїми добрими ділами я заслужив такого чуда. Але Симон у своїй щирості розуміє, що ніякої його власної заслуги тут немає. Навпаки – перед Угодником Божим, Який сотворив чудо, Симон глибоко усвідомлює свої гріховність та недостойнство. Тому і просить Спасителя вийти з його човна, бо відчуває себе негідним бути поруч зі Святим.

Але Господь не відкидає грішника. Навпаки, Він кличе Симона йти за Ним, кличе до апостольства. І знову бачимо, як оберігається Богом свобода людини – Симон може послухати заклик Христа, а може і відкинути. За ним залишається право вибору – далі ловити рибу, займатися зрозумілою і звичною справою, чи полишити все та піти за Учителем істини шляхом невідомим. Симон, Яків та Іоан обирають заклик до істини – і тому стають апостолами.

Перший – що Бог діє щодо кожної людини навіть у обставинах, які здаються простими, буденними, випадковими. Мене можемо знати Промислу Божого і всього, що Господь приготував для нас. Але віра наша повинна спонукати за мереживом життєвих подій завжди бачити руку Божу. Слід нам завжди пам'ятати, що Господь присутній в нашому житті не лише у величних ділах чи у виняткових моментах, але присутній завжди.

Другий наш висновок – що слід довіряти Богові навіть тоді, коли наш життєвий

досвід свідчить проти цього. Як Симон-Петро повірив Христові і закинув сіті та отримав улов тоді, коли не було підстав його очікувати, так і ми маємо довіряти Богові більше, ніж самим собі, і тоді побачимо плоди нашої віри.

Третій висновок – що Господь завжди оберігає нашу свободу і виключно від нас самих залежить, яку відповідь ми даємо на Його заклик. Бог спонукає нас до добра, дає нам вказівку на вірну дорогу – але вибір завжди залишається за кожною людиною особисто. Будемо слухати Бога, будемо йти шляхом, який Він для нас вказує – матимемо благо. А якщо ні – то і блага не досягнемо, скільки би не старалися. Бо джерело блага – Бог, і лише слідуючи за Його настановою ми можемо досягти плодів добрих.

І завершальний висновок вказує нам на важливість усвідомлення нами нашої недосконалості, нашої гріховності, на важливість нашого покаяння. Перед Богом ми маємо не пишатися своєю гідністю чи величатися зробленими добрими ділами, але завжди пам'ятати про власні недоліки, про гріхи. І коли самі будемо осуджувати себе за них, тоді будемо мати надію на милосердя Боже. А якщо будемо надиматися гордістю, як фарисей з притчі надимався, вважаючи себе кращим за митаря – то ця гордість погубить плоди і того доброго, що нами справді було зроблене.

Нехай Господь допоможе

пам'ятати нам усі ці істини

та втілювати їх у нашому

житті. Амінь.

“Новини”

ПРЕДСТОЯТЕЛЬ ВЗЯВ УЧАСТЬ У ПРЕЗЕНТАЦІЇ СУЧАСНОГО ПЕРЕКЛАДУ БІБЛІЇ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Блаженніший Митрополит Київський і всієї України Епіфаній 28 вересня 2023 року у Соборі святої Софії Київської взяв участь у презентації нового українського перекладу Біблії, здійсненого Українським Біблійним товариством із залученням фахівців у цій галузі.

У заході організованому УБТ на чолі з Григорієм Комендантом взяли участь представники Церков і релігійних організацій України, Міністерства культури та інформаційної політики й Державної служби з етнополітики і свободи совісті, військовослужбовці, громадські діячі та гості.

У своєму слові до присутніх Предстоятель автокефальної Української Православної Церкви висловив радість з приводу цієї довгоочікуваної і знакової події.

Його Блаженство подякував усім, хто долучився до роботи над сучасним перекладом Слова Божого та згадав тих, хто зараз боронить Батьківщину, даючи нам змогу вільно проводити такі презентації.

«Півтора року тому ми тут молилися, щоб Господь зберіг нашу столицю і Він почув нас. Тож я переконаний, що ми переможемо і ця подія, котра нас об'єднала, є значним внеском і величною справою, яка увійде в нашу новітню історію», – підсумував Митрополит Епіфаній.

Предстоятель зустрівся з грузинською співачкою Ніно Катамадзе

Блаженніший Митрополит Київський і всієї України Епіфаній зустрівся у своїй резиденції – Митрополичому домі з грузинською співачкою та композиторкою Ніно Катамадзе.

Під час спілкування йшлося про українсько-грузинські взаємовідносини, триваючу повномасштабну російську агресію, церковну ситуацію та культурну сферу.

«У нас багато спільного з Грузією, ви також стали жертвою російської агресії й зазнали тимчасової окупації частини ваших територій. Тож ми бачимо, що народ Грузії переважно підтримує Україну. Ми також давно маємо дружні взаємовідносини з представниками єпископату й духовенства вашої Церкви. Вірю, що незабаром прийде час, коли ми матимемо й повноцінне євхаристійне спілкування з Грузинською Церквою, – зазначив Предстоятель ПЦУ.

Предстоятель відвідав черговий випуск капеланів Сил ТрО

Предстоятель автокефальної Української Православної Церкви 12 червня 2023 року відвідав заходи, з нагоди випуску «Вишколу капеланів» Сил територіальної оборони Збройних Сил України.

На події були присутні командувач Сил Територіальної оборони ЗСУ генерал-майор Ігор Танцюра, офіцер служби військового капеланства Командування Сил територіальної оборони ЗСУ протоієрей Сергій Дмитрієв, військовослужбовці, капелани та гості.

Блаженніший Митрополит Київський і всієї України Епіфаній звернувся до присутніх зі словом та разом з командувачем Сил ТрО взяв участь у врученні капеланам сертифікатів про завершення навчання і подарунків.

«Немає меж для вдосконалення. Бог дав нам покликання постійно зростати, навчатися доброго і набиратися досвіду. Завдяки сприянню командування Сил ТрО, ви, як капелани, маєте таку можливість, щоб надалі використати отриманні знання для підтримки наших воїнів. Тож не забувайте, що на вас лежить велика відповідальність – надихати тих хто боронить нашу Батьківщину від російської навали. Ми благословляємо українське воїнство на подальші успіхи і справедливу перемогу. Нехай Господь береже їх на цьому важкому шляху, а вам подає сили і натхнення, щоби допомагати вашій військовій частві й підтримувати їх», – сказав Його Блаженство священникам – випускникам «Вишколу капеланів».

Фундація імені Івана Багряного За Українсььку Україну!

З метою популяризації ідей, творчості та життєвої державницької настанови визначного українця Фундація Івана Багряного (США) та Всеукраїнський щомісячник «Бористен» заснували Відзнаку імені Івана Багряного. Щороку лауреатами стають люди, чії досягнення стали помітними й особливими в різних сферах діяльності: письменники, громадські діячі чи просто жителі міста, які роблять свій особистий внесок у розбудову українського суспільства.

Фундація імені Івана Багряного – неприбуткова добродійна корпорація української діаспори США, утворена з метою впровадження ідей Івана Павловича Багряного через публікацію і поширення його творів, видання книжок, близьких його ідеям